

OVISNOST O INTERNETU

Biljana Borzan

Potpredsjednica Socijalista i demokrata u Europskom parlamentu

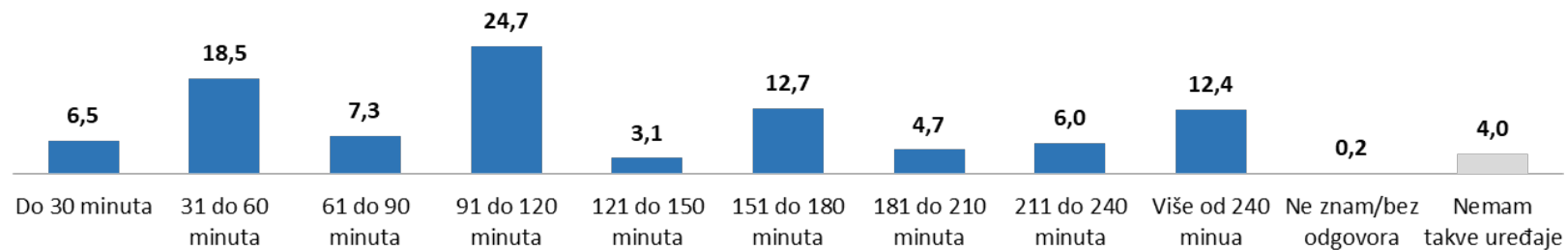
Zagreb, ožujak2024.

VRIJEME NA INTERNETU

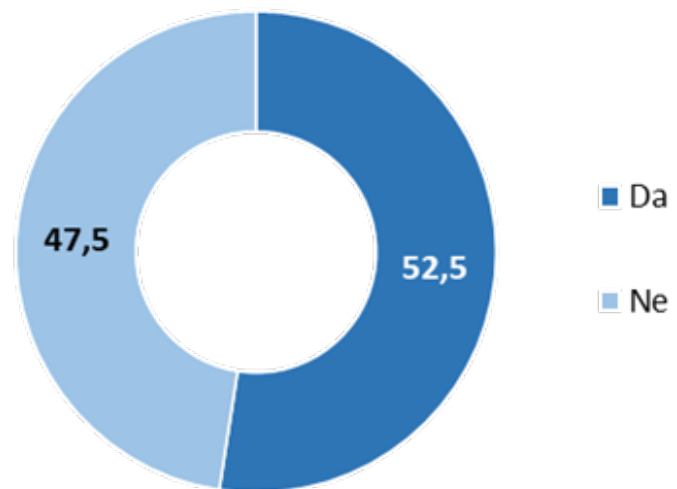

Vrijeme provedeno na pametnim telefonima, tabletima i sl. dnevno

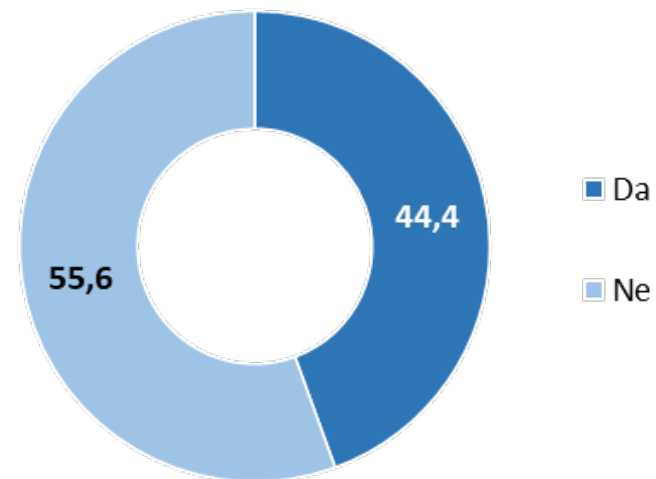

INTERNET KAO OVISNOST - ODRASTLI

Zabrinutost o potencijalnoj ovisnosti o pametnom telefonu

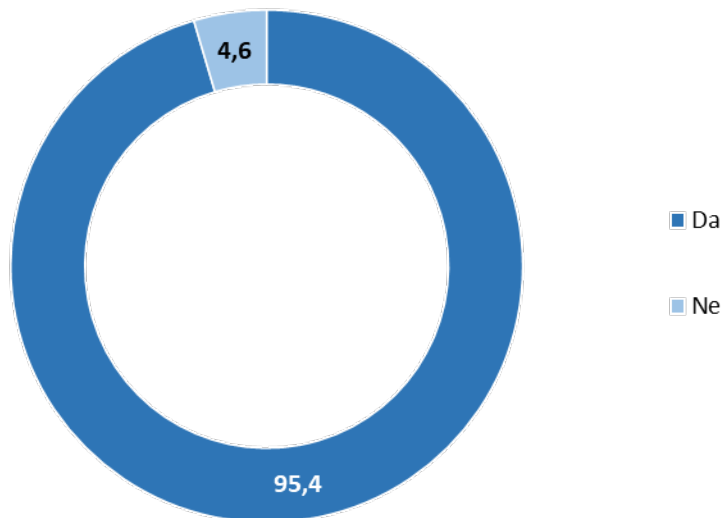
Jeste li se pokušali suzdržati od korištenja pametnog telefona?

INTERNET KAO OVISNOST - DJECA

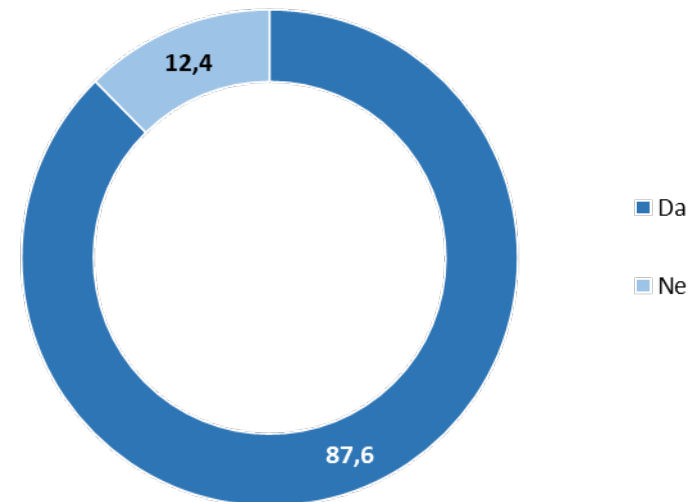
Hendal

Uvjerenje da djeca provode
previše vremena na internetu

Hendal

Strah za budućnost današnje djece u vidu
razvoja novih tehnologija

PRIMJERI DIZAJNA KOJI STVARA OVISNOST:

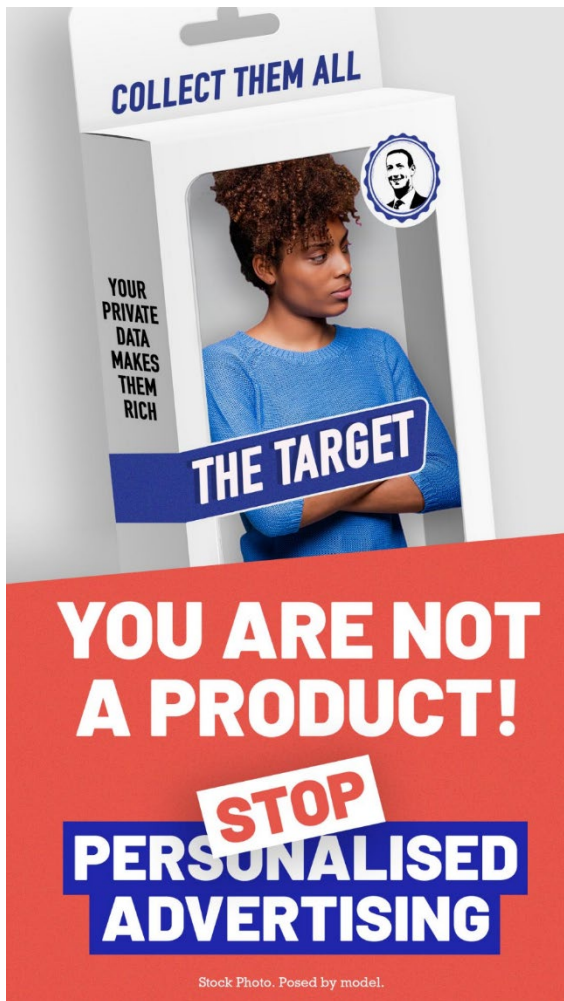
- beskonačno pregledavanje sadržaja
- povlačenje zaslona za osvježavanje sadržaja
- reprodukcije videozapisa bez prestanka
- personalizirane preporuke
- obavijesti koje se šalju nakon što korisnik napusti uslugu ili aplikaciju
- pokretanje sadržaja bez odobrenja korisnika
- like
- privremeno dostupne priče
- obavijesti o live sadržaju
- funkcija korisnik tipka, poruka pročitana
-

- oslanja se na prirodne potrebe:
 - prihvaćenost
 - strah od propuštanja informacije
 - nagrađivanje
 - društveni pritisak
 - ranjivost
- problemi sa mentalnim zdravljem
 - depresija
 - nisko samopouzdanje
 - poremećaji prehrane, tjeskoba i stres
 - gubitak samokontrole
 - nedovoljno sna
 - povećan rizik za samoubojstvo ili samoozljeđivanje
 - loš učinak na poslu ili u školi
 - *burnout*
- poremećaji koncentracije
- poremećaji mentalnog zdravlja nastali u djetinjstvu mogu oblikovati životni tijek pojedinca
- sjedilački način života
- kumulativni učinak je teško utvrditi

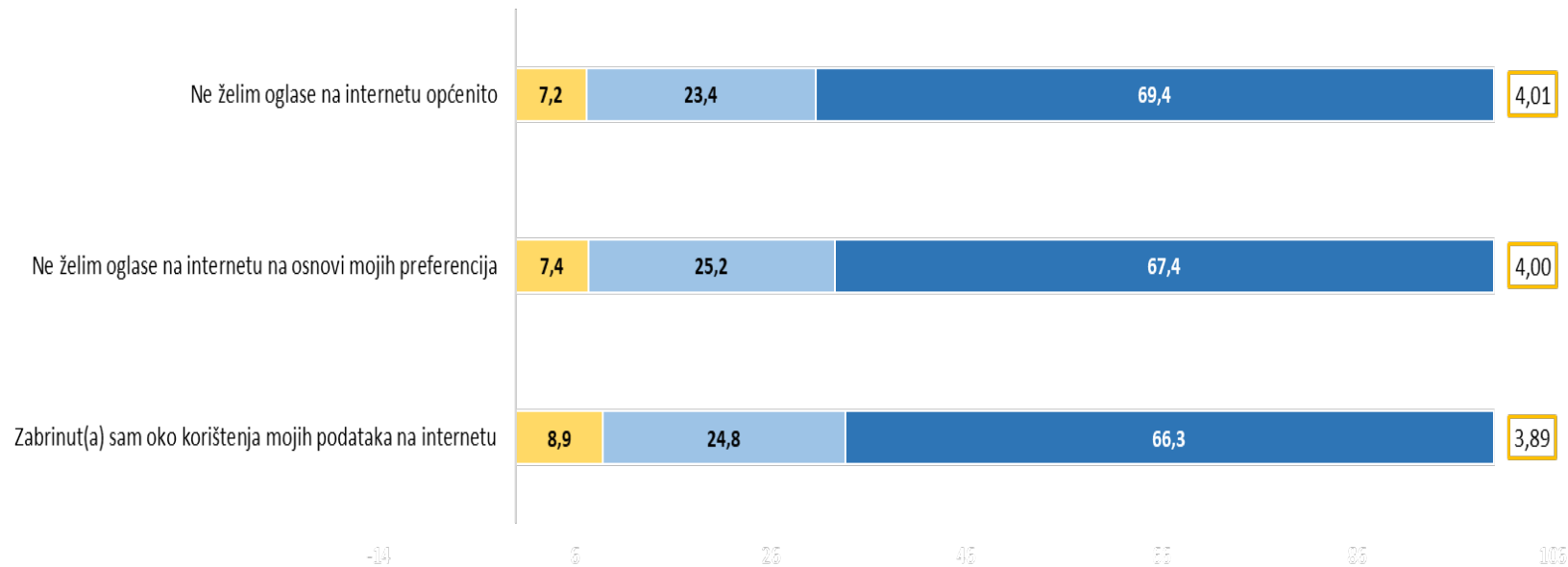

KORIŠTENJE PODATAKA NA INTERNETU

Stupanj slaganja s izjavama o dijeljenju podataka na internetu

■ Ne slažem se (1+2) ■ Neutralno (3) ■ Slažem se (4+5) ■ Prosjek

ZAŠTITA DJECE NA INTERNETU

- studeni 2023. SAD: presuda protiv Google, Meta, Tik Toka i Snapchata na osnovi stotina osobnih tužbi u ime djece koja su zbog upotrebe platformi doživjela štetu za fizičko, mentalno i emocionalno zdravlje, uključujući tjeskobu, depresiju i samoubojstvo
- Utah: digitalni policijski sat za maloljetnike
- EU
- DSA: zabrana korištenja osjetljivih podataka poput seksualne orijentacije ili vjere za oglašavanje, za maloljetnike zabrana profiliranja kod oglašavanja (ako mogu utvrditi da je osoba maloljetna)
 - problemi implementacije
 - veljača 2024. Komisija otvorila istragu protiv Tik Toka - efekt „zečje rupe”, aplikacija korisnike preplavljuje sličnim sadržajem ako pokažu interes za neku temu. Komisija istražuje i postavke privatnosti za maloljetnike te reklamiranje prema maloljetnicima

MOGUĆA RJEŠENJA

- 75 posto građana smatra da djecu treba bolje zaštititi od praćenja i utjecaja na internetu
- right to disconnect
- ***fair by design***
- etički dizajn: razmisli prije nego podijeliš, upozorenja o vremenu provedenom online, opcija sivog dizajna aplikacije
- Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi treba uvažiti digitalnu asimetriju i samim time proširiti listu zavaravajućih praksi
- sigurnije alternative za preporučivanja sadržaja

